

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 2	Antal sidor 2
Dokumentägare Elisabeth Skalare Levein Smittskyddssjuksköterska	Fastställare Ingemar Hallén Smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2019-11-05	Giltig t.o.m. 2021-11-05

Åtgärder vid tarminfektion - lathund

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Denna lathund baseras på de Smittskyddsblad som finns att tillgå på Smittskydd Värmlands hemsida, detta dokument ersätter inte smittskyddsbladen. För mer fördjupad information hänvisas till respektive diagnos smittskyddsblad på Smittskydd Värmlands webbplats, www.smittskyddvarmland.se.

Smittskyddsåtgärder (gäller för samtliga diagnoser)

1. Ge information om sjukdomen.
2. Ge muntliga + skriftliga förhållningsregler och hygienråd till patienten. Patientinformationsblad finns under respektive diagnos på www.smittskyddvarmland.se
3. Smittskyddsanmälan i Sminet, www.smittskyddvarmland.se
4. Smittspårningsplikt.
 - Ta uppgifter om arbete, skola, förskola.
 - Ta uppgifter om närstående med riskyrke eller som går på förskola.
 - Fler sjuka i omgivningen?
 - Resor inom och utom landet (resmål, hotell, ut- och hemresedatum)?
 - Vid inhemsk smitta även:
 - o Hantering av misstänkta livsmedel eller vatten (t ex egen brunn)?
 - o Restaurangbesök?
 - o Kontakt med djur, lantbruk, gödsel? (Gäller för EHEC, cryptosporidium, yersinia, salmonella, campylobacter)
 - o Bad i sjö, hav, bassäng? (Gäller för EHEC, cryptosporidium)
 - o Närstående som varit utomlands? (Gäller för EHEC, giardia, Entamoeba histolytica, cryptosporidium, shigella, tyfoid/paratyfoid, salmonella)

I vissa fall behöver följande framgå i smittskyddsanmälan (se respektive diagnos i lathunden)

¹ *Inhemsk smitta.* Vid misstanke om inhemsk livsmedel-/vattenburen smitta, samråd med smittskyddsläkaren och kommunens miljö- och hälsoskyddskontor.

² *Förskolan* kontaktas om barnet varit där dagarna före insjuknandet eller varit där med symtom. Om det finns personer där med misstänkta symtom, kontakta smittskyddsläkaren.

³ *Skola*, överväg kontakt med skolhälsovården.

**Riskyrke* = yrkesmässig hantering av oförpackade livsmedel, vårdpersonal som hanterar spädbarn eller immunsupprimerade.

**Personer som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning (EG-förordningen 852/2004) skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan.

Dokumentet är utarbetat av: Elisabeth Skalare Levein och Andreas Harling

Titel	Dokumentid	Version	Giltig t.o.m.	Sida
Åtgärder vid tarminfektion - lathund	RUT-11796	2	2021-11-05	1 (2)

Mikroorganism	Smittväg och smittsamhet	Inkubationstid	Bärarskap	Behandling om okomplicerad sjukdom	Yrkemässig hantering av förpackade livsmedel	Vårdpersonal som hanterar spädbarn eller immun-supprimerade	Förskolebarn	Övriga	Personer som arbetar med djur	Provtagning av närtkontakter	Smittskyddsåtgärder
Campylobacter	Djur, livsmedel, vatten, person-person är ovanligt. Hög smittdos.	2–5 dagar (1–10 dagar)	Ca 3 veckor.	Sällan aktuellt.	A Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	A	A	A		Provta kontakter med symtom.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ .
EHEC (stx1/2 = verotoxin 1/2)	Djur, livsmedel, vatten, person-person. Låg smittdos.	2–4 dagar (1–8 dagar)	Ca 3 veckor men kan vara längre hos barn.	Sällan aktuellt.	B Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	B	B	A		Provta kontakter med symtom. Vid all stx2-positiv eller HUS-koppling; provta symptomfria närstående med riskyrke* och förskolebarn inom hushållet - avstängda i väntan på provsvar.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² + skola ³ .
Salmonella	Djur, livsmedel, person-person är mindre vanligt. Hög smittdos.	12–48 tim (6–72 tim)	Ca 4 veckor men kan vara längre hos barn.	Sällan aktuellt.	C Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	C	A	A	Bör diskuteras med smittskyddsläkare.	Provta kontakter med symtom. Provta symptomfria närstående med riskyrke* och förskolebarn inom hushållet.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² .
S paratyfoid-S tyfoidfieber	Livsmedel, vatten, person-person.	10–14 dagar (vid septisk sjukdom, annars kortare).	Ca 5–6 veckor, enstaka blir kroniska bärare. Upphör ca 2 veckor efter uppstartad behandling.	Ja, ofta aktuellt.	D Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	D	D	A		Provta kontakter med symtom. Provta symptomfria närstående med riskyrke* och förskolebarn inom hushållet - person med riskyrke avstängs i väntan på provsvar.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² + skola ³ .
Shigella	Livsmedel, vatten, person-person. Låg smittdos.	2–3 dagar (1–7 dagar)	Upphör efter behandling. Obehandlad ca 2–4 veckor.	Ja, ofta aktuellt.	E Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	E	E	A		Provta kontakter med symtom. Provta symptomfria närstående med riskyrke* och förskolebarn inom hushållet - person med riskyrke avstängs i väntan på provsvar.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² + skola ³ .
Yersinia	Djur, livsmedel, person-person är ovanligt (kunkapen är ofullständig)	2–7 dagar (1–10 dagar)	Ca 3 veckor.	Sällan aktuellt.	A Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	A	A	A		Provta kontakter med symtom.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ .
Cryptosporidium	Djur, vatten, livsmedel, person-person. Låg smittdos.	2–7 dagar (2–14 dagar)	Ca 3 veckor.	Sällan aktuellt.	A Arbetsledaren ska informeras om smittan**. Undvik bassängbad 1 vecka efter symptomfrihet.	A Undvik bassängbad 1 vecka efter symptomfrihet.	A Undvik bassängbad 1 vecka efter symptomfrihet.	A Undvik bassängbad 1 vecka efter symptomfrihet.		Provta kontakter med symtom.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² .
Entamoeba histolytica	Livsmedel, vatten, person-person.	2–4 veckor (dagar-månader)	Månader – år.	Ja, om laboratorie-verifierad E histolytica.	F Arbetsledaren ska informeras om smittan**.	F	F	F		Provta kontakter med symtom. Provta symptomfria närstående.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² .
Giardia	Livsmedel, vatten, person-person.	1–2 veckor.	Månader.	Ja.	A Återgå efter symptomfrihet och antibiotikabehandling. Arbetsledaren ska informeras om smittan**. Undvik bassängbad tills symptomfrihet.	A Återgå efter symptomfrihet och antibiotikabehandling. Undvik bassängbad tills symptomfrihet.	G	A Återgå efter symptomfrihet och antibiotikabehandling. g. Undvik bassängbad tills symptomfrihet.		Provta kontakter med symtom. Provta symptomfria närstående. Närstående med symtom och riskyrke avstängs i väntan på provsvar.	Ge information, förhållningsregler, hygienråd. Smittskyddsanmäl. Smittspårningspliktig. (se nedan) Inhemsk smitta ¹ + förskola ² .

Personer med aktuella tarmsymtom, t.ex. kräkning eller diarré, ska inte arbeta i vård eller med livsmedel oavsett vad fecesanalyser visar.

- Inget kontrollprov. Återgå vid symptomfrihet.
- Kontrollprov om stx2 eller HUS-koppling. Ett negativt prov krävs innan återgång. Tas i regel 2 veckor efter symptomfrihet. (Krävs ej om enbart stx1 utan HUS).
- Ett negativt kontrollprov krävs innan återgång. Tas 1–2 veckor efter symptomfrihet.
- Tre negativa kontrollprov krävs innan återgång. Påbörjas 1 vecka efter avslutad behandling, sedan högst ett prov per dag.
- Ett negativt kontrollprov krävs innan återgång, tas 1 vecka efter avslutad adekvat behandling. Om ej adekvat behandlad krävs tre negativa prover (högst ett per dag) innan återgång.
- Minst ett kontrollprov tas tidigast 1 vecka efter avslutad behandling. Kan dock återgå redan vid symptomfrihet. Undvik bassängbad 1 vecka efter symptomfrihet.
- Ett kontrollprov tas 3 veckor efter avslutad behandling. Kan dock återgå redan vid symptomfrihet. Undvik bassängbad tills symptomfrihet